

Drugi dzień konferencji "Solidarność i Miłosierdzie" w obiektywie [ZDJĘCIA]

Zapraszamy do zapoznania się z abstraktami wystąpień drugiego dnia konferencji. A także do obejrzenia zdjęć z wczorajszego dnia

Drugi dzień konferencji "Solidarność i Miłosierdzie" miał miejsce w sali im. Paderewskiego w gościnnych murach Kolegium Europejskiego w Natolinie. Poniżej publikujemy abstrakty wtorkowych wystąpień. A także galerię kilkunastu zdjęć z wczorajszego dnia

Tutaj znajdziesz pełny zapis wideo II dnia konferencji

Abstrakty wystąpień - dzień II

1. dr hab. Paweł Skibiński, Uniwersytet Warszawski

Solidarność. Religia. Kościół

Związek między katolicyzmem a Solidarnością wydaje się na pozór dość oczywisty. Symbolizuje go znany z podręczników historii obraz bramy Stoczni Gdańskiej podczas strajków w sierpniu 1980 roku, na której strajkujący umieścili portret św. Jana Pawła II. Jednak związek ten widziany ze współczesnej perspektywy budzi szereg pytań. Po pierwsze: czy był on rzeczywiście tak bliski, jak się wydaje na pierwszy rzut oka? Przecież np. prymas Stefan Wyszyński miał w znanym wystąpieniu z 26.08.1980 roku wzywać strajkujących do zaprzestania protestu. Poza tym wielu liderów ruchu nie miało dużo wspólnego z katolicyzmem – nie tylko wywodzący się z „lewicy laickiej” Adam Michnik czy Karol Modzelewski, ale także choćby związkowiec Andrzej Gwiazda. Po drugie: jeśli nawet związek ten był realny, to czy nie był jednak jednostronny – tzn. czy „Solidarność” nie starała się być bliżej Kościoła niż Kościół „Solidarności”? Po trzecie wreszcie: z czego mógł wynikać ten związek między katolicyzmem a ruchem społecznego oporu przeciw komunizmowi? Czy nie była to szczególna forma instrumentalnego w gruncie rzeczy uwikłania Kościoła w politykę?

Paweł Skibiński (ur. 1973) – doktor habilitowany, historyk, wykładowca Uniwersytetu Warszawskiego, kierownik zespołu redakcyjnego zapisków prymasa Wyszyńskiego Pro Memoria, ekspert Centrum Myśli

Jana Pawła II w Warszawie, stały współpracownik miesięcznika „W sieci historii”. Mieszka w Józefowie. Żonaty, ojciec trójki dzieci.

2. Paweł Milcarek, Christianitas

Solidarność i miłosierdzie – dwa odkrycia w środku rzeczy

Chodzi o dwie rzeczywistości moralne, które przynależą źródłowo do dwóch różnych porządków (solidarność – naturalnego; miłosierdzie – nadnaturalnego). Są to odkrycia, które dokonywały się odrębnie, w swoich miejscach i czasach: z punktu widzenia genezy trzeba by mówić najpierw o historii objawień świętej Faustyny i ich późniejszej apologii wobec ostrza sprzeciwów, a następnie dopiero o wielkim społecznym odkryciu solidarności dzięki Sierpniowi’80 i „Solidarności”. Już tu widzimy osobność obu nurtów: tego poczętego w intymnych wizjach zakonnic przed II wojną światową – oraz tego wybuchającego w strajkach i powstającego z nich ruchu społecznego. Cóż może połączyć te fenomeny poza ewentualnym uporem systematyka? A jednak oba nurty w niezwykle sposób łączą się w pasji świętego Jana Pawła II – i to w ten sposób, że dzisiaj powiemy o nim, że był Papieżem nauczającym o Solidarności i o Miłosierdziu. Te dwa słowa to zresztą jakby tytuły dwóch wielkich rozdziałów tego pontyfikatu, w tej kolejności.

Paweł Milcarek (ur. 1966) – doktor filozofii, historyk, publicysta; redaktor naczelny kwartalnika „Christianitas”. Publikuje na temat średniowiecznych dziejów filozofii (Od istoty do istnienia,

2008), *liturgii katolickiej w XX wieku (Historia Mszy, 2009; Według Boga czy według świata?, 2011), interpretacji Vaticanum II. Ostatnio wydał książkę: Polska chrześcijańska – kamienie milowe.*

3. Izabella Andrzejuk, Wyższa Szkoła Komunikowania, Politologii i Stosunków Międzynarodowych w Warszawie

Ascetyka miłosierdzia. Rozwój życia religijnego św. Faustyny

Dzienniczek św. Faustyny Kowalskiej zawiera nie tylko przesłanie o miłosierdziu Bożym, którego szafarką jest autorka tego tekstu. Jak się wydaje, stanowi on także zapis budującej się zażyłości między człowiekiem (Faustyną Kowalską) a Bogiem.

Z podręczników teologii ascetycznej wiemy, że życie religijne i jego rozwój można ująć w poszczególne etapy, jakimi są: oczyszczenie, oświecenie i zjednoczenie. Na kolejnych kartach *Dzienniczka* odnajdujemy zapis wszystkich tych etapów, łącznie z ciemną nocą miłości. Przebieg życia religijnego siostry Faustyny jest o tyle ciekawy, że wplata się w niego określone zadanie wyznaczone jej przez Boga, jakim jest głoszenie miłosierdzia Bożego. Do tego zadania Bóg musi swoiście Faustynę przygotować. Interesujący jest także fakt, że samo miłosierdzie spełnia ważną rolę w relacji między Bogiem a Faustyną i to na wszystkich etapach rozwijającego się w niej życia wewnętrznego.

Celem artykułu jest właśnie zestawienie obu tych elementów i wskazanie, jaką rolę pełniło miłosierdzie w życiu religijnym Faustyny Kowalskiej.

Izabella Andrzejuk – doktor filozofii, wykładowca w Wyższej Szkole Komunikowania, Politologii i Stosunków Międzynarodowych oraz w Wyższej Szkole Stosunków Międzynarodowych i Amerykanistyki. Autorka kilkudziesięciu artykułów o tematyce filozoficznej oraz książki pt. Filozofia przyjaźni. Tomasz z Akwinu (Warszawa 2007).

4. Ewa K. Czackowska, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

Rozwój kultu Bożego Miłosierdzia 1938-2002

Celem referatu jest wyodrębnienie oraz scharakteryzowanie okresów rozwoju kultu Bożego Miłosierdzia w formach objawionych siostrze Faustynie Kowalskiej. W historii kultu wyodrębnę sześć etapów: 1938–1958/59, 1960–1964, 1965–1978, 1979–1993, 1994–2002 oraz dodatkowo dwa okresy: wstępny do 1938 roku oraz niezakończony, wciąż trwający od sierpnia 2002 roku. Przedstawię najważniejsze wydarzenia oraz postaci, wpływające na specyfikę poszczególnych etapów. Przedstawię złożone przyczyny zakazu przez Stolicę Apostolską kultu Bożego Miłosierdzia w formach podanych przez s.

Faustynę oraz niemniej skomplikowane zabiegi o zniesienie zakazu. Analiza rozwoju kultu Bożego Miłosierdzia do 2002 roku wykazuje, iż kluczową rolę w niej odegrał Karol Wojtyła, i to już od 1957 roku.

Ewa K. Czackowska – doktor, publicystka, historyk, autorka książek, adiunkt w Instytucie Edukacji Medialnej i Dziennikarstwa UKSW, kierownik Działu Nauki i Informacji Muzeum Jana Pawła II i Prymasa Wyszyńskiego w Warszawie. Od lat zajmuje się problematyką rozwoju kultu Bożego Miłosierdzia. Autorka m.in. książek: Siostra Faustyna. Biografia Świętej, Cuda Świętej Faustyny oraz Papież, który uwierzył. Jak Karol Wojtyła przekonał Kościół do kultu Bożego Miłosierdzia.

5. Paweł Jarnicki, Projekt Nauka. Fundacja na rzecz promocji nauki polskiej

Miłosierdzie Boże jako warunek istnienia

Punktem wyjścia będzie wiersz Natana Tenenbauma *Modlitwa o wschodzie słońca*. Wiersz ten, do którego muzykę napisał Przemysław Gintrowski, wykonany przez niego pierwszy raz wspólnie z Jackiem Kaczmarskim, stał się „hymnem” Solidarności. Jest to bez wątpienia jeden z ważniejszych utworów poetyckich najnowszej historii Polski, a brak dotychczas jego opracowań. Czy ta błagalna pieśń jest aż tak oczywista? Kluczowe jest w niej pojęcie Woli Bożej („Twój wyrok”, „co postanowisz”, „Niechaj się wola Twoja stanie”), której podporządkowuje się podmiot utworu. W swym wystąpieniu zestawię

wiersz Natana Tenenbama z tekstem *Dzienniczka* św. Faustyny Kowalskiej, w szczególności z pojęciami Woli Bożej oraz Miłosierdzia Bożego, które się z tego drugiego tekstu wyłaniają.

Paweł Jarnicki – doktor nauk humanistycznych, literaturoznawca, członek zarządu Projektu Nauka. Fundacji na rzecz promocji nauki polskiej (z Wrocławia). Jego zainteresowaniami badawczymi są: zagadnienie metafory w nauce, filozofia nauki Ludwika Flecka, traduktologia i eugenika.

6. Izabela Rutkowska, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Głogowie

*Miłosierdzie i solidarność w Dzienniczku św. Faustyny Kowalskiej.
Studium lingwistyczne*

Celem referatu jest ukazanie językowego obrazu pojęć miłosierdzie i solidarność, jaki kreśli leksyka *Dzienniczka* św. Faustyny Kowalskiej. Celem tego semantycznego studium jest wskazanie związków językowych, a w dalszej konsekwencji zależności znaczeniowych, jakie dotyczą tych dwóch tematów. Sam leksem miłosierdzie występuje na kartach tego mistycznego dzieła ok. 1100 razy. Leksem solidarność nie występuje natomiast ani razu. Nie oznacza to jednak, że pojęcie to nie zostało ukazane. Reprezentuje je leksyka odwołująca się do jedności, do współuczestniczenia w cierpieniu. Co istotne - *Dzienniczek* skupia się nie tyle na ukazaniu relacji międzyludzkich, ale przede wszystkim na

ukazaniu Osoby Boga jako tego, który poprzez wcielenie, mękę i śmierć solidaryzuje się w pełni z człowiekiem, wskazując tym samym najgłębszy wzór solidarności międzyludzkiej.

Izabela Rutkowska (ur. 1976) – doktor nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa; członek Koła Współpracowników Zespołu Języka Religijnego Rady Języka Polskiego przy Prezydium PAN; wykładowca Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Głogowie; tłumacz z języka włoskiego; autorka lingwistycznej analizy Dzienniczka św. Faustyny Kowalskiej.

Tutaj znajdziesz pełny zapis wideo II dnia konferencji

PROGRAM KONFERENCJI - DZIEŃ II

WTOREK, 29 listopada 2016 r.

10:00-14:00 (część I)

dr hab. Paweł Skibiński (Uniwersytet Warszawski), *Solidarność. Religia. Kościół.*

przerwa kawowa

dr Paweł Milcarek, (Christianitas) *Solidarność i miłosierdzie - dwa odkrycia w środku rzeczy.*

dr Izabella Andrzejuk (Wyższa Szkoła Komunikowania, Politologii i Stosunków Międzynarodowych w Warszawie), *Ascetyka miłosierdzia. Rozwój życia religijnego św. Faustyny.*

14:00-15:00

Przerwa obiadowa

15:00-18:00 (część II)

dr Ewa K. Czackowska (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie), *Rozwój kultu Bożego Miłosierdzia 1938-2002.*

przerwa kawowa

dr Paweł Jarnicki (Projekt Nauka. Fundacja na rzecz Promocji Nauki Polskiej), *Miłosierdzie boże jako warunek istnienia.*

dr Izabela Rutkowska (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Głogowie), *Miłosierdzie i solidarność w Dzienniczku św. Faustyny Kowalskiej. Studium lingwistyczne*

Konferencja „Solidarność i miłosierdzie” organizowana była przez Teologię Polityczną wspólnie z Narodowym Centrum Kultury, Kolegium Europejskim Natolin, Ośrodkiem Kultury Francuskiej i Studiów Frankofońskich Uniwersytetu Warszawskiego, a także Akademią Sztuki Wojennej.

fot. Jacek Łagowski